

Τι παραλαμβάνει ο Κύριος; Το σώμα ή την ψυχή της Θεοτόκου;

Ορθοδοξία / Θεολογία της εικόνας

Κωνσταντίνος Καραγκούνης, Επίκουρος Καθηγητής Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Αθηνών

Τι παραλαμβάνει ο Κύριος; Το σώμα η την ψυχήν της Θεοτόκου; Ερμηνεύοντας την θεολογία της υμνογραφίας, σε συνδυασμό με την ιερά παράδοση, η οποία αποτυπώνεται και στην ορθόδοξη εικονογραφία, ο Χριστός έρχεται να παραλάβει την ψυχήν της Αγίας Μητρός Του. Στο προεόρτιο Δοξαστικόν των Αποστίχων βεβαιώνεται σαφώς, «εν ταίς του Υιού χερσί, σήμερον την παναγίαν παρατίθεται ψυχήν» και στο α' Απόστιχον της εορτής, ομοίως: «Αυτού ταις αγίαις χερσί, την ψυχήν παραθεμένη». Μάλιστα, ο πολύς Ιωάννης Δαμασκηνός στον Κανόνα (β' τροπάριον η' Ωδής) σημειώνει το εξής εκπληκτικό: «Ούτος το πανίερρον πνεύμα σου δεξάμενος, εν εαυτώ κατέπαυσεν, ως οφειλέτης Υιός».

Εάν, όμως, ο Δεσπότης Κύριος παραλαμβάνει την ψυχή και το πνεύμα της Παναγίας, πώς «αι υπέρταται Δυνάμεις... το θεοδόχον και ακραιφνέστατον σώμα προπέμπουσι, τω δέει κρατούμεναι»; Εδώ εννοείται η προπομπή του σεπτού σκηνώματος έως τον επίγειον τάφον, ως και ο Δαμασκηνός δέχεται: «εξ ύψους Αγγέλων πληθύς, προς την Σιών ηπείγοντο, παντοδυνάμω νεύματι, αξιοχρέως Δέσποινα, τη ση ταφή λειτουργήσοντες» (β' τροπάριον δ' Ὁδῆς του, Κανόνος).

Θα μπορούσε να είχε αποφύγει την ταφήν η Θεοτόκος; Όχι. Κατηγορηματικώς, πάλι, ο Δαμασκηνός αποφαινεται: «Ει ο ακατάληπτος ταύτης καρπός... ταφήν υπέστη, εκουσίως ως θνητός, πώς την ταφήν αρνήσεται, η απειρογάμωσ κυήσασα;». Ούτε ο Κύριος δεν απέφυγε την ταφήν, πώς θα μπορούσε η θνητή Θεοτόκος; Αδύνατον. «Μιμουμένη τον ποιητήν της και Υιόν, υπέρ φύσιν υποκύπτει, τοις της φύσεως νόμοις», γράφει ο Κοσμάς (α' τροπάριον α' Ὁδῆς), και ιδού διατί: «Ἐπρεπε από του τάφου να αναστηθεί το σώμα για να παραλάβει την ψυχή αυτού και να υποστεί την ακαριαία μεταβολή του σε εκείνη την καινή - ανακαινισμένη, άφθαρτη και αιώνια ψυχοσωματική υπόσταση, με την οποία θα εισήρχετο στην Βασιλεία του Θεού.

Σύμφωνα με την παράδοση, η οποία διατυπώνεται στο Συναξάριον της εορτής, η Θεοτόκος παρέμεινε στον τάφον επί τριήμερον. Όμως, το πανίερν και πάναγνον σώμα Της δεν υπέστη την παραμικρή αλλοίωση, όπως, παλαιότερα, ο τεταρταίος Λάζαρος. Το μαρτυρεί το μετά τον Πολυέλαιον Κάθισμα: «Εν τη Γεννήσει σου,

σύλληψις άσπορος, εν τη Κοιμήσει σου, νέκρωσις άφθορος, θαύμα εν θαύματι διπλούν, συνέδραμε Θεοτόκε». Δεν θα μπορούσε το σώμα, που εδέχθη τον άίδιον Θεόν και του εδάνεισε την σάρκα και το αίμα του, να υποστεί φθοράν. Έτσι, σύμφωνα με το Κοντάκιον της εορτής «Την εν πρεσβείαις ακοίμητον Θεοτόκον... τάφος και νέκρωσις ουκ εκράτησεν».

(απόσπασμα από το άρθρο του Κωνσταντίνου Καραγκούνη με τίτλο: «*Η Μετάσταση της Θεοτόκου μέσα από τα υμνογραφικά κείμενα*», Πληροφόρηση Ιούλιος-Αύγουστος 2015).

<http://bitly.com/2aUkHNq>